

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”
(для бакалаврів)

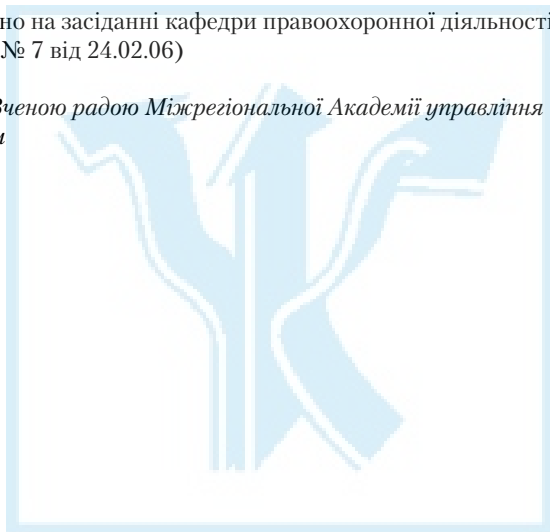
МАУП

Київ 2006

Підготовлено професором кафедри правоохоронної діяльності
Г. С. Семаковим

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 7 від 24.02.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Семаков Г. С. Навчальна програма дисципліни “Кримінально-виконавче право України” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2006. — 28 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Кримінально-виконавче право України”, питання для самоконтролю, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кримінально-виконавче право є складовою кримінально-правового комплексу, до якого входять також кримінальне і кримінально-процесуальне право. Їх норми з різних позицій регулюють суспільні відносини, що виникають у процесі при застосуванні кримінального покарання. Якщо призначення покарання здійснюється відповідно до норм кримінального і кримінально-процесуального законодавства, то виконання і відбування покарання — відповідно до норм кримінально-виконавчого законодавства, передусім норм нового Кримінально-виконавчого кодексу України (КВК), який набирає чинності з 1 січня 2004 року. Звільнення від відбування покарання регламентується нормами трьох галузей права: кримінального, кримінально-процесуального і кримінально-виконавчого.

Слід зазначити, що кримінально-виконавче право тісно пов'язане також із конституційним, адміністративним (щодо управління органами і установами, які виконують покарання, і відповідальності за правопорушення), цивільним, сімейним і трудовим правом, оскільки багато норм кримінально-виконавчого права є результатом трансформації норм зазначених галузей права. Таке перетворення норм зумовлено виникненням у громадянина особливого правового статусу — статусу засудженого. Отже, студентам під час опрацювання певних розділів курсу необхідно звертатися до джерел із різних галузей знання. Потрібно врахувати також, що значна частина норм кримінально-виконавчого права міститься у підзаконних актах: “Правилах внутрішнього розпорядку виправно-трудова установ” і різних відомчих інструкціях Державного департаменту України з питань виконання покарань та Державної виконавчої служби України.

Останніми роками до кримінально-виконавчого законодавства внесено і буде ще внесено ряд істотних змін і доповнень, тому, вивчаючи дисципліну за підручниками і навчальними посібниками, виданими раніше, належить зважати на зазначені обставини. Особливого значення у вивченні курсу кримінально-виконавчого права набувають вивчення положень нового КВК України, лекції та консультації викладачів. До тем, за якими передбачено проведення практичних занять, додаються перелік питань для обговорення і список літератури.

Мета дисципліни “Кримінально-виконавче право” — дати студентам теоретичні знання і сформувати у них правозастосовчі навички в галузі правового регулювання виконання кримінальних покарань, необхідні для професійного здійснення слідчої й адміністративної діяльності у сфері охорони громадського порядку, забезпечення особистої і суспільної безпеки, проведення профілактичних заходів у боротьбі з рецидивною злочинністю.

Навчальною програмою дисципліни “Кримінально-виконавче право” передбачено вивчення студентами змін у законодавстві в галузі виконання кримінальних покарань, ознайомлення з новим кримінальним законодавством України, а також вивчення ролі міжнародних-правових актів у системі кримінально-виконавчого законодавства України. З огляду на викладене, при визначенні правового становища засуджених конкретизовано конституційні права і свободи людини і громадянина, відображено положення Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про цивільні і політичні права, Мінімальних стандартних правил поводження з ув'язненими та ін.

Завдання дисципліни:

- допомогти студенту здобути знання з кримінально-виконавчого права;
- ознайомити із змістом, формами реалізації і перспективами розвитку кримінально-виконавчої політики;
- ознайомити з проблемами розвитку кримінально-виконавчого законодавства;
- сформувати у студентів навички аналізу норм і інститутів кримінально-виконавчого права, кваліфікованого застосування їх на практиці.

Навчальну програму підготовлено відповідно до предмета кримінально-виконавчого права і кримінально-виконавчого законодавства.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”

№ пор.	Назва змістових модулів і тем
1	Змістовий модуль 1. Загальна частина Кримінально-виконавча політика і кримінально-виконавче право України
2	Організація виконання кримінальних покарань в Україні. Соціально-правовий статус засуджених
3	Нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених
4	Міжнародне співробітництво в галузі виконання покарань. Пенітенціарні системи зарубіжних країн
5	Змістовий модуль 2. Особлива частина Правове регулювання виконання попереднього ув'язнення під варту
6	Виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі
7	Класифікація, розподіл, прийняття та облік засуджених до позбавлення волі
8	Виправлення і ресоціалізація засуджених та їх основні засоби
9	Виконання і умови відбування покарання у виді позбавлення волі та у виді довічного позбавлення волі
10	Звільнення від відбування покарання. Допомога особам, які звільнені від відбування покарання, контроль і нагляд за ними
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”

Змістовний модуль 1. Загальна частина

**Тема 1. Кримінально-виконавча політика
і кримінально-виконавче право**

Предмет, завдання і система курсу “Кримінально-виконавче право”.

Кримінально-виконавча політика України як складова політики держави, її вплив на розвиток кримінально-виконавчого законодавства.

Принципи кримінально-виконавчої політики, їх зміст.

Ознаки кримінально-виконавчого права як самостійної галузі права: предмет і методи правового регулювання, система нормативних актів.

Поняття кримінально-виконавчого права, його функції та основні завдання у світі положень Конституції України та нового Кримінально-виконавчого кодексу України (КВК).

Реформа кримінально-виконавчої системи.

Історія найменування і розвитку галузі права, що регулює виконання кримінальних покарань: тюрмознавство (пенітенціарія), виправно-трудове право, кримінально-виконавче право.

Напрями сучасного розвитку цієї галузі права.

Зв'язок кримінально-виконавчого права з іншими галузями права, юридичними та іншими науками; його місце в системі національного права.

Поняття і зміст норм кримінально-виконавчого права, їх функції, особливості цих норм.

Види і структура норм кримінально-виконавчого права.

Джерела кримінально-виконавчого права.

Поняття кримінально-виконавчого законодавства, його цілі і завдання. Структура і зміст кримінально-виконавчого законодавства.

Співвідношення кримінально-виконавчого законодавства України з міжнародними-правовими актами в галузі виконання покарань і поведження із засудженими.

Реалізація норм кримінально-виконавчого права, особливості кримінально-виконавчих правовідносин. Основні елементи цих правовідносин.

Юридичний факт, що обумовлює виникнення кримінально-виконавчих правовідносин.

Література [1; 2; 16; 17]

Тема 2. Організація виконання кримінальних покарань в Україні

Соціально-правовий статус засуджених

Система і види покарань, пов'язаних і не пов'язаних з позбавленням волі.

Визначення видів покарань, які не пов'язані з позбавленням волі, їх ознаки, зміст, завдання.

Визначення видів покарань, які пов'язані з позбавленням волі, їх ознаки (загальні і специфічні), зміст, завдання.

Поняття і соціальне призначення системи установ і органів, що виконують покарання, їх роль і місце в системі правоохоронних органів.

Види установ і органів, що виконують покарання, їх класифікація.

Державний департамент України з питань виконання покарань, територіальні органи управління, кримінально-виконавча інспекція як органи управління виконання покарань.

Арештні доми, вісйкові частини, гауптвахти, виправні центри, дисциплінарний батальйон, виправні та виховні колонії як установи безпосереднього виконання покарань.

Кримінально-виконавча система, її поняття, зміст, принципи діяльності й основні завдання.

Взаємодія установ і органів кримінально-виконавчої системи із судом та іншими правоохоронними органами.

Поняття правового положення засуджених.

Загальний, спеціальний та індивідуальний статуси.

Загальнозабороняючий і загальнодозволяючий принципи правового регулювання, їх значення для нормативного закріплення правового положення засуджених.

Правове положення засуджених іноземних громадян і осіб без громадянства.

Суб'єктивні права, законні інтереси і юридичні обов'язки за-
суджених до позбавлення волі.

Право засуджених на особисту безпеку.

Правові наслідки відбування покарання.

Особливості правового статусу осіб, які відбули покарання.

Міжнародно-правові норми і стандарти поведіння із засудже-
ними, їх вплив на формування правового положення засуджених.

Література [1; 2; 11–13; 16; 17]

Тема 3. Нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань. Участь громадськості у виправленні в ресоціалізації засуджених

Законність — основний принцип діяльності установ і органів, що
виконують покарання.

Гарантії забезпечення законності в установах виконання пока-
рань.

Види гарантії законності (соціально-економічні, політичні, юри-
дичні).

Соціально-правове призначення і поняття контролю за діяльніс-
тю персоналу установ і органів виконання покарань.

Класифікація контролю за діяльністю персоналу: міжнародний,
державний, громадський, характеристика видів контролю.

Прокурорський нагляд за діяльністю персоналу установ і органів
виконання покарань.

Основні функції прокуратури, предмет нагляду за додержанням
законів при виконанні покарань.

Загальні і спеціальні повноваження прокурора як суб'єкта нагляду
за виконанням законів під час виконання покарань.

Основні засоби усунення порушень законності.

Інші види контролю за діяльністю установ і органів, які виконують
покарання: внутрішньовідомчий, громадський.

Право на подання засудженими скарг і заяв.

Порядок відвідування установ виконання покарань.

Правове регулювання, поняття, зміст участі громадськості у ви-
правленні і ресоціалізації засуджених; форми участі громадськості в
діяльності установ кримінально-виконавчої системи.

Значення участі громадськості у сфері виконання покарань.

Спостережні комісії та служби у справах неповнолітніх, правова основа їх функціонування, порядок організації і склад.

Основні завдання і права спостережної комісії та служби у справах неповнолітніх.

Відмінності завдань служб у справах неповнолітніх і спостережних комісій.

Література [1; 2; 10–13; 15; 18]

Тема 4. Міжнародне співробітництво у галузі виконання покарань. Пенітенціарні системи зарубіжних країн

Зародження міжнародного співробітництва з пенітенціарних проблем.

Тюремні конгреси.

Конгреси ООН з питань запобігання злочинності і поводження з правопорушниками.

Класифікація стандартів поводження із засудженими за масштабами дії, спеціалізацією, обов'язками держав-учасниць.

Основні міжнародні акти щодо вирішення пенітенціарних проблем і прав засуджених:

Загальна декларація прав людини (1948 р.);

Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими (1953 р.);

Конвенція проти тортур та інших жорстоких, нелюдських, або які принижують гідність видів поводження і покарання (1984 р.);

Кодекс поведінки посадових осіб при підтриманні правопорядку (1979 р.);

Принципи медичної етики стосовно працівників охорони здоров'я, особливо лікарів, щодо захисту засуджених або затриманих осіб від тортур та інших жорстоких, нелюдських видів поводження і покарання (1982 р.);

Мінімальні стандартні правила ООН щодо здійснення правосуддя стосовно неповнолітніх (Пекінські правила) (1985 р.);

Стандартні Мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила);

Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі (1989 р.);

Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі (1990 р.).

Система і організація виконання покарань у країнах СНД.

Пенітенціарні системи розвинених країн. Рада Європи, її значення в реформуванні кримінально-виконавчої системи України.

Проблеми реалізації міжнародних-правових актів і стандартів поведження із засудженими у кримінально-виконавчому законодавстві України.

Література [16; 17; 19]

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 5. Правове регулювання виконання попереднього ув'язнення під варту

Попереднє ув'язнення під варту — самостійна сфера соціально-правової діяльності, врегульована законом “Про попереднє ув'язнення”.

Визначення правової природи, підстав, порядку та мети застосування попереднього ув'язнення під варту.

Строки утримання під вартою, категорії осіб, стосовно яких застосовується запобіжний захід взяття під варту.

Призначення і завдання слідчих ізоляторів.

Порядок прийому ув'язнених до слідчого ізолятора та їх розміщення, оформлення документів при прийомі осіб.

Вимоги ізоляції у слідчому ізоляторі.

Організація режиму у слідчих ізоляторах і засоби його забезпечення.

Режим утримання в місцях попереднього ув'язнення — встановлений нормами кримінально-процесуального, кримінально-виконавчого та адміністративного права, порядок тимчасового утримання в цих установах осіб, взятих під варту та позбавлення волі, який забезпечує мету і завдання цього примусового заходу.

Визначення основних вимог режиму (ізоляція, нагляд, роздільне утримання), специфіка режиму.

Заходи стягнення та заохочення, що застосовуються до осіб, які утримуються під вартою.

Заходи безпеки і підстави застосування зброї.

Правове становище осіб, які утримуються в місцях попереднього ув'язнення. Права і обов'язки осіб, які утримуються у слідчих ізоляторах.

Перелік предметів, речей та продуктів харчування, які можуть мати про собі особи, взяті під варту, і особи, засуджені в період утримання у слідчому ізоляторі.

Правила поведінки у слідчому ізоляторі взятих під варту і засуджених. Заборони для осіб, взятих під варту.

Підстави і порядок звільнення осіб, взятих під варту.

Забезпечення осіб, звільнених з-під варті, безкоштовним проїздом до місця проживання, надання грошової допомоги та інші види розрахунків із звільненими.

Література [2–3; 11; 19; 20; 22]

Тема 6. Виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Порядок і умови виконання покарання у вигляді штрафу.

Наслідки ухилення від плати штрафу.

Закінчення виконавчих дій.

Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного складу.

Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Обов'язки кримінально-виконавчої інспекції щодо виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Обов'язки органів, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності.

Обов'язки засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Наслідки ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Порядок і умови виконання покарання у виді громадських робіт.

Обчислення строку покарання у виді громадських робіт.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт.

Відповідальність засуджених до покарання у виді громадських робіт.

Порядок виконання і умови відбування покарання у виді виправних робіт.

Обчислення строку покарання у виді виправних робіт.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт.

Порядок провадження відрахувань із заробітку засуджених до виправних робіт.

Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт.

Порядок і умови виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців.

Порядок і умови виконання покарання у виді конфіскації майна.

Майно, що підлягає конфіскації.

Місця, порядок і умови виконання покарання у виді арешту.

Залучення осіб, засуджених до арешту, до праці, їх матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування.

Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до арешту.

Особливості відбування арешту засудженими військовослужбовцями.

Місця відбування покарання у виді обмеження волі.

Направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання.

Обчислення строку покарання у виді обмеження волі.

Порядок і умови відбування покарання у виді обмеження волі.

Умови праці засуджених до обмеження волі.

Обов'язки адміністрації виправного центру.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до обмеження волі.

Медичне обслуговування та матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі.

Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі, їхня участь у самодіяльних організаціях.

Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі.

Порядок застосування заходів і стягнення до осіб, засуджених до обмеження волі.

Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, та обсяг їхніх повноважень.

Порядок, режим і умови виконання покарання у виді тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.

Праця, військове навчання, соціально-виховна робота із засудженими військовослужбовцями.

Ради громадськості військовослужбовців та їх повноваження.

Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених військовослужбовців, порядок їх застосування.

Матеріально-побутове та медичне забезпечення засуджених військовослужбовців.

Звільнення від покарання засуджених військовослужбовців за хворобою.

Література [2; 3; 11; 19; 20; 22]

Тема 7. Класифікація, розподіл, прийняття та облік засуджених до позбавлення волі

Поняття і суть класифікації засуджених до позбавлення волі.

Класифікація засуджених — розподіл на менш однорідні групи відповідно до їхніх специфічних ознак з метою диференціації, індивідуалізації покарання і застосування заходів виправно-трудового впливу.

Фактори, що впливають на класифікацію засуджених, яка забезпечує постійність класифікації.

Визначення видів класифікації, їх сутність і мета (фізіологічні, юридичні, педагогічні, психологічні, допоміжні).

Визначення ознак установ виконання покарань.

Види *установ виконання покарань*: арештні дома, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи (виховні колонії).

Види кримінально-виконавчих установ:

- кримінально-виконавчі установи *відкритого типу* — виправні центри;
- кримінально-виконавчі установи *закритого типу* — виправні колонії.

Види виправних колоній:

- виправні колонії *мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами* тримання та категорії засуджених, які в них відбувають покарання;
- виправні колонії *мінімального рівня безпеки із загальними умовами* тримання та категорії засуджених, які в них відбувають покарання;
- виправні колонії *середнього рівня безпеки* та категорії засуджених, які в них відбувають покарання;
- виправні колонії *максимального рівня безпеки* та категорії засуджених, які в них відбувають покарання.

Визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії.

Направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання.

Переміщення засуджених до позбавлення волі.

Порядок прийняття та роздільне тримання засуджених до позбавлення волі до виправних і виховних колоній.

Структурні дільниці виправних і виховних колоній.

Структурні дільниці *виховних* колоній:

- карантину, діагностики і розподілу;
- ресоціалізації;
- соціальної адаптації.

Структурні дільниці виправних колоній мінімального і середнього рівня безпеки:

- карантину, діагностики і розподілу;
- ресоціалізації;
- посиленого контролю;
- соціальної реабілітації.

Структурні дільниці виправних колоній *максимального* рівня безпеки:

- карантину, діагностики і розподілу;
- ресоціалізації;
- посиленого контролю.

Порядок і строки тримання засуджених у різних дільницях.
Зміна умов тримання та переведення засуджених в колонії інших рівнів безпеки.

Структура керівництва виправної колонії.

Приймання та облік засуджених у кримінально-виконавчих установах закритого типу.

Розкриття етапів прийому засуджених у виправних колоніях.

Визначення завдань спецвідділів кримінально-виконавчих установ.

Підстави для відбуття засудженим покарання у місцях позбавлення волі.

Види і значення обліку в установах виконання покарань (кількісний, персональний).

Література [1; 2; 13; 16; 17]

Тема 8. Виправлення і ресоціалізація засуджених та їх основні засоби

Виправлення та ресоціалізація засуджених як одна з основних цілей кримінально-виконавчого законодавства: поняття і нормативне закріплення.

Види основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених:

- встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим);
- суспільно корисна праця;
- соціально-виховна робота;
- загальноосвітнє і професійно-технічне навчання;
- громадський вплив.

Режим у колоніях та його основні вимоги.

Технічні засоби нагляду і контролю.

Оперативно-розшукова діяльність у колоніях.

Режим особливих умов у колоніях.

Підстави застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї.

Залучення засуджених до суспільно корисної справи.

Умови і оплати праці засуджених.

Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених.

Пенсійне забезпечення засуджених.

Соціально-виховна робота із засудженими.

Основні напрями, форми і методи соціально-виховної роботи із засудженими.

Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання засуджених та їх організаційні форми.

Самодіяльні організації засуджених.

Богослужіння і релігійні обряди в колоніях.

Вільний час засуджених.

Заходи заохочення і стягнення, що застосовується до засуджених.

Злісний порушник встановленого порядку відбування покарання.

Підстави і розмір матеріальної відповідальності засуджених, порядок стягнення матеріальних збитків, заподіяних засудженими.

Література [1; 2; 17–19]

Тема 9. Виконання і умови відбування покарання у виді позбавлення волі та у виді довічного позбавлення волі

Права та обов'язки засуджених, їх правова регламентація.

Придбання засудженими продуктів харчування, предметів першої необхідності, літератури і письмового приладдя.

Побачення засуджених з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови.

Короточасні виїзди за межі виправних і виховних колоній.

Одержання засудженими посилок (передач) і бандеролей.

Листування засуджених.

Одержання і відправлення засудженими грошових переказів.

Матеріально-побутове та медико-санітарне забезпечення засуджених. Виконання примусового лікування.

Особливості відбування покарання в колоніях різного типу.

Умови відбування покарання:

- у виправних колоніях мінімального рівня безпеки;
- у виправних колоніях середнього рівня безпеки;
- у виправних колоніях максимального рівня безпеки.

Особливості відбування покарання засудженими вагітними жінками, матерями-годувальницями і жінками, які мають дітей віком до трьох років.

Проживання жінок, засуджених до позбавлення волі, за межами виправної колонії.

Особливості відбування покарання у виховних колоніях.

Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх.

Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення до засуджених неповнолітніх, обсяг їх повноважень.

Переведення засуджених із виховної колонії до виправної. Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку.

Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених неповнолітніх.

Місце відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Література [1; 2; 17–19]

Тема 10. Звільнення від відбування покарання.

Допомога особам, які звільнені від відбування покарання, контроль і нагляд за ними

Підстави для звільнення від відбування покарання.

Припинення відбування покарання і порядок звільнення.

Порядок дострокового звільнення від відбування покарання.

Правовий статус осіб, які відбули покарання.

Надання допомоги засудженим у трудовому і побутовому влаштуванні. Надання допомоги особам, звільненим з місць відбування покарання.

Встановлення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі.

Виконання постанови судді про встановлення та припинення адміністративного нагляду.

Громадський контроль за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання.

Порядок здійснення громадського контролю за особами умовно-достроково звільненими від відбування покарання.

Заходи громадського впливу стосовно осіб умовно-достроково звільнених від відбування покарання.

Органи, що здійснюють контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Обчислення іспитового строку.

Відповідальність осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Література [1; 2; 6; 7; 16; 17; 19]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Виправно-трудове законодавство України та його завдання.
2. Поняття кримінально-виконавчої політики, її основні принципи.
3. Поняття кримінально-виконавчого права, його основні принципи.
4. Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України.
5. Поняття і зміст норм кримінально-виконавчого права.
6. Джерела кримінально-виконавчого права.
7. Виправно-трудові правовідносини, їх особливості.
8. Характеристика соціально-економічних, політичних та особистих прав і обов'язків засуджених.
9. Види органів і установ виконання покарань.
10. Державна виконавча служба.
11. Кримінально-виконавча інспекція.
12. Військові частини, гауптвахти.
13. Арештні доми.
14. Виправні центри.
15. Дисциплінарний батальйон.
16. Виправні колонії.
17. Виховні колонії.
18. Застосування до засуджених заходів медичного характеру.
19. Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань.
20. Відомчий контроль.
21. Відвідування установ виконання покарань.

22. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених. Громадський контроль за дотриманням прав засуджених під час виконання кримінальних покарань.
23. Виконання покарання у виді штрафу.
24. Виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
25. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
26. Виконання покарання у виді громадських робіт.
27. Виконання покарання у виді виправних робіт.
28. Виконання покарання у виді службових обмежень для військово-вослужбовців.
29. Виконання покарання у виді конфіскації майна.
30. Виконання покарання у виді арешту.
31. Виконання покарання у виді обмеження волі.
32. Порядок і умови відбування покарання у виді обмеження волі.
33. Умови праці засуджених до обмеження волі.
34. Медичне обслуговування засуджених до обмеження волі.
35. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі.
36. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі.
37. Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі.
38. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі.
39. Порядок застосування заходів заохочення і стягнення до осіб, засуджених до обмеження волі.
40. Порядок виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військово-вослужбовців.
41. Режим у дисциплінарному батальйоні.
42. Праця засуджених військово-вослужбовців.
43. Військове навчання засуджених військово-вослужбовців.
44. Соціально-виховна робота із засудженими військово-вослужбовцями.
45. Ради громадськості засуджених військово-вослужбовців.
46. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених військово-вослужбовців.

47. Матеріально-побутове та медичне забезпечення засуджених військовослужбовців.
48. Визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії та направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання.
49. Переміщення засуджених до позбавлення волі.
50. Залишення у слідчому ізоляторі чи направлення до виправної колонії максимального рівня безпеки засуджених до позбавлення волі для роботи з господарського обслуговування.
51. Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі у виправні та виховні колонії.
52. Роздільне тримання засуджених до позбавлення волі у виправних і виховних колоніях.
53. Відбування засудженими всього строку покарання в одній виправній чи виховній колонії.
54. Структурні дільниці виправних і виховних колоній.
55. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці карантину, діагностики і розподілу.
56. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці ресоціалізації.
57. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці посиленого контролю.
58. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної адаптації.
59. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної реабілітації.
60. Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі.
61. Переведення засуджених до позбавлення волі.
62. Режим у колоніях та його основні вимоги.
63. Технічні засоби нагляду і контролю.
64. Оперативно-розшукова діяльність у колоніях.
65. Режим особливих умов у колоніях.
66. Підстави для застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї.
67. Права і обов'язки засуджених до позбавлення волі.
68. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування, предметів першої необхідності, літератури та письмового приладдя.

69. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови.
70. Короткочасні виїзди за межі виправних і виховних колоній.
71. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач) і бандеролей.
72. Листування засуджених до позбавлення волі.
73. Одержання і відправлення засудженими до позбавлення волі грошових переказів.
74. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі.
75. Медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
76. Виконання примусового лікування.
77. Залучення засуджених до позбавлення волі до суспільно корисної праці.
78. Умови праці засуджених до позбавлення волі.
79. Оплата праці засуджених до позбавлення волі.
80. Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених до позбавлення волі.
81. Пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
82. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.
83. Основні напрями, форми і методи соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі.
84. Організація загальноосвітнього і професійно-технічного навчання засуджених до позбавлення волі.
85. Самодіяльні організації засуджених до позбавлення волі.
86. Богослужіння і релігійні обряди в колоніях.
87. Вільний час засуджених до позбавлення волі.
88. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі.
89. Порядок застосування заходів заохочення і стягнення до осіб, позбавлених волі.
90. Злісний порушник установленого порядку відбування покарання.
91. Порядок застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі.
92. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, обсяг їх повноважень.

93. Підстави і розмір матеріальної відповідальності засуджених до позбавлення волі.
94. Порядок стягнення матеріальних збитків, заподіяних засудженими до позбавлення волі.
95. Виправні колонії мінімального рівня безпеки.
96. Виправні колонії середнього рівня безпеки.
97. Виправні колонії максимального рівня безпеки.
98. Відбування покарання засудженими вагітними жінками, матерями-годувальницями і жінками, які мають дітей віком до трьох років.
99. Проживання жінок, засуджених до позбавлення волі, за межами виправної колонії.
100. Особливості відбування покарання у виправних колоніях.
101. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх.
102. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення до засуджених неповнолітніх, обсяг їх повноважень.
103. Переведення засуджених із виховної колонії до виправної.
104. Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку.
105. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених неповнолітніх.
106. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.
107. Підстави для звільнення від відбування покарання.
108. Припинення відбування покарання і порядок звільнення.
109. Порядок дострокового звільнення від відбування покарання.
110. Правовий статус осіб, які відбули покарання.
111. Допомога особам, які звільнені від відбування покарання.
112. Нагляд за особами, звільненими від відбування покарання.
113. Громадський контроль за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання.
114. Порядок здійснення громадського контролю за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання.
115. Заходи громадського впливу стосовно осіб, умовно-достроково звільнених від відбування покарання.
116. Органи, що здійснюють контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

117. Порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.
118. Обчислення іспитового строку.
119. Відповідальність осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота обов'язково повинна мати план за такою структурою:

“Вступ” обсягом до двох сторінок, в якому розкриваються роль і значення теми;

“Основна частина”, що складається з двох або трьох питань. Розкриваючи їх, необхідно показати знання з теми, проаналізувати чинні норми права з використанням практичного досвіду, зазначити конкретні особисті зауваження і рекомендації з досліджуваної теми;

“Висновки” обсягом до двох сторінок, де в концентрованій формі слід навести і по можливості обґрунтувати пропозиції і рекомендації з удосконалення чинного законодавства або теоретичних положень за темою контрольної роботи; список використаних джерел.

Потрібно оформити за зразком титульну сторінку, підписати роботу, вказавши дату виконання, і в зазначений термін подати на перевірку. Тему контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Якщо остання цифра номера залікової книжки “5”, то відповідно треба вибрати за бажанням тему 5, 15 або 25 і виконати роботу відповідно до зазначених вимог.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Поняття кримінально-виконавчої політики, її основні принципи.
2. Поняття кримінально-виконавчого права, його основні принципи.

3. Норми і джерела кримінально-виконавчого права.
4. Виправно-трудові правовідносини та їх особливості, матеріально-побутове забезпечення засуджених.
5. Поняття і правове регулювання комунального і матеріально-побутового забезпечення засуджених.
6. Розміщення і житлові умови утримання засуджених.
7. Організація харчування осіб, позбавлених волі, характеристика норм харчування.
8. Речове забезпечення і торгове обслуговування засуджених.
9. Організація медичної допомоги засудженим.
10. Лікувальні установи в місцях позбавлення волі і система органів, які їх виконують.
11. Система кримінальних покарань без позбавлення волі і система органів, які їх виконують.
12. Порядок і умови виконання покарання у вигляді штрафу.
13. Порядок і умови виконання покарання у вигляді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
14. Порядок і умови виконання покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
15. Порядок і умови виконання покарання у вигляді громадських робіт.
16. Порядок і умови виконання покарання у вигляді виправних робіт.
17. Порядок і умови виконання покарання у вигляді службового обмеження у військовослужбовців.
18. Порядок і умови виконання покарання у вигляді конфіскації майна.
19. Порядок і умови виконання покарання у вигляді у вигляді арешту.
20. Порядок і умови виконання покарання у вигляді обмеження волі.
21. Порядок і умови виконання покарання у вигляді утримання військовослужбовців у дисциплінарному батальйоні.
22. Порядок і умови виконання покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк.

23. Порядок і умови виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі.
24. Правова природа, підстави й порядок застосування попереднього ув'язнення. Порядок приймання ув'язнених до слідчого ізолятора.
25. Режим утримання ув'язнених у слідчих ізоляторах, засоби його забезпечення. Правове становище осіб, які утримуються в місцях попереднього ув'язнення.
26. Поняття і сутність класифікації засуджених до позбавлення волі, види класифікації.
27. Правові підстави регулювання режиму в місцях позбавлення волі та основні засоби його забезпечення.
28. Суспільно корисна праця як один із засобів ре соціалізації засуджених у місцях позбавлення волі.
29. Правове регулювання, значення і завдання виховної роботи. Принципи, завдання й організація загальноосвітнього навчання та професійної підготовки засуджених до позбавлення волі.
30. Правові підстави, порядок звільнення засуджених від відбування покарань.
31. Умови і порядок встановлення та здійснення адміністративного нагляду за окремими категоріями осіб.
32. Подання допомоги особам, звільненим від покарання з місць позбавлення волі, та їх працевлаштування (Закон України "Про зайнятість населення").
33. Основні засоби виправлення і перевиховання засуджених та їх характеристика.
34. Характеристика соціально-економічних, політичних та особистих прав і обов'язків засуджених до позбавлення волі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

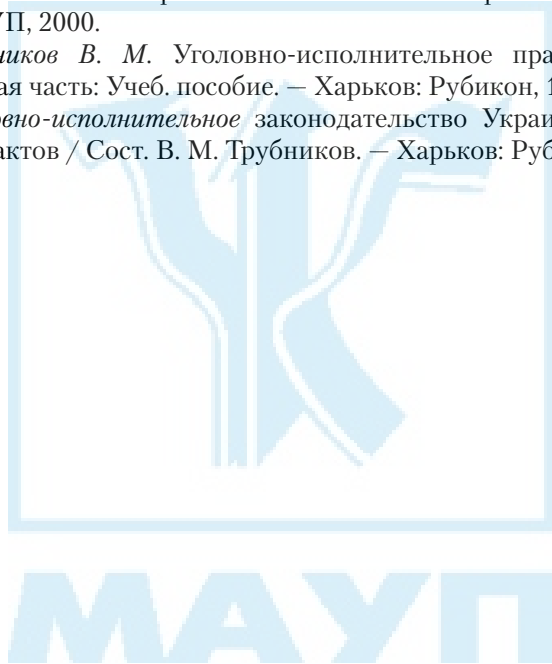
1. *Конституція* України (прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.). – К., 1996.
2. *Кримінально-виконавчий* кодекс України: Офіційний текст від 11 липня 2003 р. – К.: Атіка, 2003.

3. *Кримінальний кодекс України*. — К.: Істина, 2001.
4. *Закон України “Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі”* від 1 грудня 1994 р. // ВВР України. — 1994. — № 52. — Ст. 455.
5. *Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з утворенням Державного департаменту України з питань виконання покарань”* від 11 грудня 1998 р. // ВВР України. — 1999. — № 4. — Ст. 35.
6. *Закон України “Про державну виконавчу службу”* від 24 березня 1998 р. // ВВР України. — 1998. — № 36–37. — Ст. 243.
7. *Закон України “Про зайнятість населення”* від 1 березня 1991 р. // ВВР України — 1991. — № 14. — Ст. 170.
8. *Закон України “Про застосування амністії в Україні”* від 1 жовтня 1998 р. // ВВР України. — 1996. — № 48. — Ст. 263.
9. *Закон України “Про міліцію”* від 20 грудня 1990 р. // ВВР України. — 1991. — № 4. — Ст. 20.
10. *Закон України “Про попереднє ув’язнення”* від 30 червня 1993 р. // ВВР України. — 1993. — № 35. — Ст. 360.
11. *Закон України “Про прокуратуру”* від 5 листопада 1991 р. // ВВР України. — 1991. — № 53. — Ст. 793.
12. *Про утворення Державного департаменту України з питань виконання покарань*: Указ Президента України від 22 квітня 1998 р. № 344/98 // Уряд. кур’єр. — 1998. — № 82–83. — 30 квіт.
13. *Про виведення Державного департаменту України з питань виконання покарань з підпорядкування Міністерству внутрішніх справ України*: Указ Президента України від 12 березня 1999 р. № 248/99 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 11.
14. *Положення про Державний департамент України з питань виконання покарань*: Затв. Указом Президента України від 31 липня 1998 р. № 827/98 // Уряд. кур’єр — 1998. — № 154–155. — 13 серп.
15. *Положення про порядок здійснення помилування осіб, засуджених судами України*: Затв. Указом Президента України від 31 грудня 1991 р. № 22 // ВВР України. — 1992. — № 21. — Ст. 293.
16. *Про затвердження граничної чисельності працівників центрального апарату Державного департаменту з питань виконання*

покарань: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. № 286 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 9.

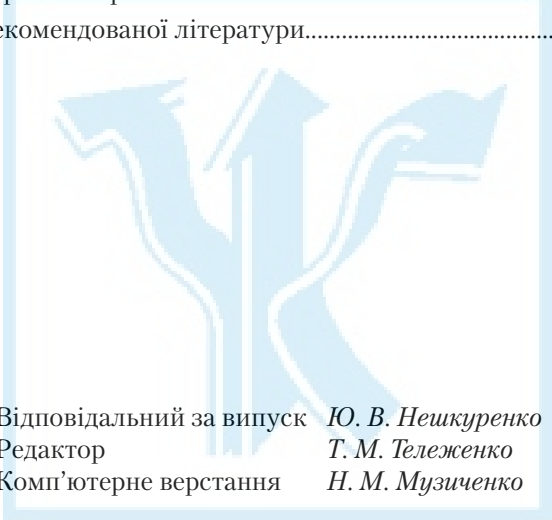
Додаткова

17. *Кримінально-виконавче* право України. Загальна та Особлива частини: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
18. *Семаков Г. С., Гель А. П.* Кримінально-виконавче право України. — К.: МАУП, 2000.
19. *Семаков Г. С., Гель А. П.* Збірник законодавчих та нормативно-правових актів з кримінально-виконавчого права України. — К.: МАУП, 2000.
20. *Трубников В. М.* Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: Учеб. пособие. — Харьков: Рубикон, 1998.
21. *Уголовно-исполнительное* законодательство Украины: Сб. нормат. актов / Сост. В. М. Трубников. — Харьков: Рубикон, 1998.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Кримінально-виконавче право”	5
Зміст дисципліни “Кримінально-виконавче право”	6
Питання для самоконтролю	18
Вказівки до виконання контрольної роботи	23
Теми контрольних робіт	23
Список рекомендованої літератури.....	25

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2549

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП